

PROFESSOR VAMBOLA RAUDSEPP – 80

Vambola Raudsepp sündis 25. mail 1941 Sõmerpalu vallas Võrumaal. II Maailmasõda ja nõukogude okupatsioonaja alguse sünged aastad jätsid kurvad mälopildid enamiku sõja-aegsete laste mälestustesse. See oli aeg, mida juubilaril sõnusti iseloomustas puudus – seda nii ainelises kui ka vaimses ja kultuurilises plaanis. Vambola Raudsepp õppis Kurenurme põhikoolis ja Antsla keskkoolis, mille lõpetas 1960. aastal. Vambola oli kooliajal innukas maletaja, lugemis- ja koduloohuviline. Need huvid on teda saatnud siiani. Keskkooli lõpuklassis tekkis Vambolal sügavam huvi ühiskonna toimimise vastu ning just majanduse osa selles tundus piisavalt eluline, et seda edasi õppida.

1961. aastal asus Vambola õppima Tallinna Polütehnilise Instituudi, nüüdse Tallinna Tehnikaülikooli, majandusteaduskonda, mille lõpetas 1966. aastal. Sellele järgnes suunamine tööle Valga ehitusettevõttesse, kus Vambola Raudsepp töötas algselt finantsist-ökonoomistina ja hiljem pearaamatupidajana. Kuid toonane töö- ja juhtimiskultuur, mis valitses enamikes nõukoguaegsetes ettevõtetes, ning plaanimajandusest tingitud vastuolud tekitasid tugeva soovi naasta akadeemilisse ellu.

1968. aastal kutsus toonane Tartu Riikliku Ülikooli rahanduse ja krediidi kateedri juhataja professor Raimund Hagelberg Vambola Raudseppa tööle rahanduse ja krediidi kateedrisse. See oli ka aasta, mil Tartu Ülikoolis taastati majandusteaduskond iseseisva teaduskonnana. 1971. aastal kaitses Vambola Raudsepp prof. Raimund Hagelbergi juhendamisel kandidaadiväitekirja teemal, mis puudutas ehitusettevõtte käibevara juhtimise finantsprobleeme. Järgnesid aastad täis tööd, algul vanemõpetaja ja hiljem dotsendina. 1983. aastal kaitses Vambola Raudsepp Leningradis (nüüdne St Peterburg) teaduste doktori väitekirja, mille teemaks oli ettevõtete rahanduse ja investeringute probleemid ja aasta hiljem järgnes sellele teaduskraadi kinnitamine ning seejärel professorikutse. Jõuda teaduste doktori kraadini kõigest 42 aastasena oli toona tähelepanuväärne saavutus.

Professor Vambola Raudsepa teadustöö nii enne kui ka peale doktoriväitekirja kaitsmist puudutas eelkõige ettevõtete finantsjuhtimist – tema juhtimisel teostati mitmeid rakendusliku sisuga uuringuid nõukogude perioodil ning ETF poolt rahastavaid teadusuuringuid Eesti Vabariigi ajal. Professor Vambola Raudsepal olid tihedad teadusalased sidemed kolleegidega mitmetest ülikoolidest nii idas kui ka läänes. Tihedad koostöösidemed olid Professor Vambola Raudsepal lisaks Peterburi rahandusteadlastele ka Kaasani Riikliku Rahanduse ja Majanduse Instituudi, Vilniuse Ülikooli ja Läti Ülikooli teadlastega; piiride avanemise järgselt 90ndate alguses sai tuule tiibadesse koostöö kolleegidega Soomest (Abo Akademi Ülikool, Tampere Ülikool, Soome Pank, Helsingi Kaubanduskõrgkool) ja USA-st (Bentley College). Oma akadeemilise karjääri

jooksul on prof. Raudsepp avaldanud rohkem kui sadakond publikatsiooni. Ta ise on seisukohal, et tänapäeva teadus areneb nii kiiresti, et enamik teaduspublikatsioone aegub umbes viie aastaga, kuid eks on ka neid, mis omavad aktuaalsust ja tähendust aastakümneid hiljem. Professor Vambola Raudsepa publikatsioonidest väärivad eriliselt äramärkimist tema erinevad rahandusalased õpikud, mis valdavalt ilmusid 1990ndate teises pooles ning olid hindamatuks abiks nii siinkirjutajale kui ka kõigile toona rahandust õppivatele tudengitele üle Eesti. Need õpikud leiavad viitamist ning kasutamist tänaseni. Ka pensionipõlve pidades pole Vambola sulge nurka visanud, kuid muutunud on fookus ning tema viimased kirjutised puudutavad Kooraste kandi kodulugu, genealoogiat ja üldist vaimsust.

Vambola Raudsepp on oma mälestusraamatus „Otsingute aastad: sündmused, meenutused ja mõtted“ kirjutanud järgmist: „Teadustöö annab vabaduse ja pakub rahuldust, kuid samas teadmiste sügavama mõistmise kindlustab õpetamine“. Professor Raudsepa käe all on rahandusalaseid teadmisi omandanud tuhanded tudengid. Lisaks oma alma materile, on ta õpetanud tudengeid nii teistes Eesti kõrgkoolides kui ka külalisõppejõuna Soomes, Lätis, Leedus ja mujalgi. 1990ndatel ja 2000ndate alguses oli praktikute poolt väga suur huvi kaasaegsete rahandusteadmiste vastu. V. Raudsepp oli hinnatud täiendkoolitaja ning nii mõnigi kord võisid koolituspäevad venida ka kaheksa- või kümnetunnisteks. Korduvalt valiti ta tudengite poolt teaduskonna parimaks õppejõuks ning tema heasoovlik, abivalmis ja julgustav suhtumine tegid temast hinnatud juhendaja.

Oma pea 40 aastase õppejõuna tegutsemise ajal juhendas professor Vambola Raudsepp sadu uurimis-, diplomii-, bakalaureuse- ja magistritöid. Tema juhendamisel kaitsiti ka mitmeid kandidaadi- ja doktoriväitekirju. Oluline panus Eesti majandusvaldkonna teadlaskonna kujunemisel oli ka Vambola Raudsepa tööl erinevates kaitsmiskomisjonides. Ta oli aastaid Leningradi Rahanduse ja Majanduse Instituudi (hilisem St Peterburi Majanduse ja Rahanduse Ülikool) doktoriväitekirjade kaitsmisnõukogu liige, kus kaitsesid oma kandidaadi- või doktoriväitekirja mitmed Eesti toonased ja tänased majandusteadlased. Prof. Raudsepp oli aastatel 1991–2007 ka Eesti Põllumajandusülikooli (nüüdne Maaülikool) põllumajandus- ja majandusteaduste doktoritööde kaitsmisnõukogu liige.

Professor Vambola Raudsepa pika akadeemilise karjääri sisse mahuvad ka mitmed administratiivsed ametikohad ja ülesanded Tartu Ülikoolis. Ta on olnud teadusala prodekaan, instituudi juhataja, kateedrijuhataja, Tartu Ülikooli nõukogu liige. Olles aga üheselt vaimu- ja mitte võimuinimene, eelistas ta alati teadus- ja õppetööd administratiivtööle. 1992. aastal sai ta vastloodud ärrahanduse ja investeringute õppetooli juhiks, mille tegemisi ta koordineeris ja suunas kuni emeriteerumiseni. Professor Vambola Raudsepa panust on tunnustatud nii Tartu Ülikooli suure medaliga (2006) kui ka Tartu medaliga (2008).

Ka mõlemad Vambola pojad on pärinud isa huvi majanduse vastu. Nii Peeter kui ka Priit on lõpetanud TÜ majandusteaduskonna magistrikraadiga ning on tegevad majandusvaldkonnas. Peeter Raudsepp on olnud mitmete suurettevõtete tegevjuht ning juhatab hetkel Ettevõtluse Arendamise Sihtasutust. Priit Raudsepp on tegev ettevõtjana.

Professor Vambola Raudsepp emeriteerus 2006. aastal ja veedab pensionipõlve oma armsa abikaasa Agneseaga imekaunis maakodus Kooraste Suurjärve kallastel, tegeledes genealoogia ja koduloo, erinevate lõuna-cesti murrakute ning kõige muu huvitava uurimisega, milleks tööaastatel aega ei jäänud. Iga kord teda seal külastades tunnen heameelt meie sõprusest ja tänulikkust selle üle, et ta on olnud minu õpetaja ja juhendaja.

25. mail 2021 tähistas Vambola Raudsepp oma 80. sünnipäeva

Priit Sander
(õpilane, kauaaegne kolleeg ja sõber)